

Seminář č. V. – Jednoduché a složité případy v právní praxi

Zadání příkladů:

I. Přečtete si úryvek z knihy R. Dworkina *Law's Empire (Ríša práva)*, jehož text naleznete ve dvou souborech uložených v Učebních materiálech předmětu v ISu. Konkrétně se otázky týkají zejména textu na s. 31-43 tohoto úryvku. Promyslete si odpovědi na následující otázky:

- 1) V čem spočívá rozdíl mezi vnitřním a vnějším pohledem na právo? Jaké mají silné a slabé stránky?
- 2) Jak byste rozhodli v Elmerově případě a na základě jakých argumentů?
- 3) Co soudíte o povaze právních případů „Percina tanasi“ a „McLoughlinová“?
- 4) Jaké argumenty rekapituluje Dworkin ve prospěch "doslovné" interpretace?

II. Přečtete si úryvek z knihy Z. Kühna „Aplikace práva ve složitých případech. K úloze právních principů v judikatuře. Praha: Karolinum, 2002, s. 45, kde autor uvádí klasické pojmové znaky složitého případu v pojetí našeho právního myšlení:

„...ustanovení právních předpisů, která připouštějí různý výklad, ustanovení právních předpisů, z nichž nevyplývá žádný jednoznačný výklad za použití standardních interpretačních pravidel, popřípadě další případy, v nichž právní předpis dává soudci jistou míru uvážení, případy rozporu aplikované právní normy v jejím apriorním významu s jinou právní normou, eventuálně případy napětí mezi funkcionálním smyslem práva a doslovným významem textu (či dokonce případy napětí mezi funkcionálním smyslem práva a jakýmkoliv možným výkladem textu právního předpisu, k němuž může interpret dojít na základě standardních interpretačních argumentů).“¹

Co je podle Vašeho názoru zdrojem složitosti právního případu?

III. Otázky k judikátu č. 2 – nález ÚS sp. zn. Pl.ÚS 36/01 ze dne 25.06.2002, odměna správce konkursní podstaty)

- 1) Definujte dva stěžejní právní problémy případu.
- 2) Vyhledejte v odůvodnění argumenty per analogiam. Byly podle Vašeho názoru naplněny podmínky pro jejich užití (ceteris paribus, tj. obdobnost věcí)?
- 3) Jak ÚS definoval nepravou mezeru v zákoně a jaké metody pro její vyplnění připouští?
- 4) Jak ÚS vymezil odpovědnost zákonodárce za „opomenutí“?
- 5) Zvolil ÚS subjektivní, či objektivní pojetí teleologie pro odůvodnění právního závěru o protiústavnosti posuzovaného ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání?
- 6) Jakou úlohu sehrál v odůvodnění teleologický argument reductionis ad absurdum?
- 7) Najděte v odůvodnění další argumenty, o něž je tento teleologický úsudek opřen.

¹ Kühn, Z. Aplikace práva ve složitých případech. K úloze právních principů v judikatuře. Praha: Karolinum, 2000, s. 45. Další literatura zejm. Tryzna, J. Právní principy a právní argumentace. Praha: Auditorium, s. 220 – 266.

IV. Otázky k judikátu č. 2) – nález ÚS sp. zn. I. ÚS 367/03 (tzv. kauza Rejžek v. Vondráčková)

- 1) Jaká dvě základní práva se dostala v tomto případě do konfliktu?
- 2) Lze uvedená práva vnímat jako „zásadně rovnocenná“?
- 3) Co znamená „prozařování“ základních práv a svobod právním řádem a jakým způsobem se projevuje v činnosti obecných soudů?
- 4) V čem spočívá rozdíl mezi tvrzením skutečnosti a hodnotovým soudem a jak se tento rozdíl promítá do posuzování případů v oblasti ochrany osobnosti?
- 5) Jednalo se v případě stěžovatelových výroků o tvrzení skutečností, nebo o hodnotové soudy?
- 6) Představuje tento případ easy case, nebo hard case? Proč?

V. Přečtěte si usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013 č. j. 1 As 21/2010 65, publ. pod č. 2838/2013 Sb. NSS, a přemýšlejte o následujících problémech:

- 1) V jakém ustanovení Nejvyšší správní soud shledal mezeru?
- 2) O jaký typ mezery šlo? Obecně jej charakterizujte.
- 3) Diskutujte o podmínkách vyplnění takové mezery pomocí interpretace.
- 4) Vymezte argumenty, které Nejvyšší správní soud použil k vyplnění mezery.
- 5) Jaký je Váš názor na tento výklad?